

Vertrouw nooit een naakte melkboer

en andere Denkstof

Peter van Beuningen

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Over slaapwandelen	7
Starbucks of lekkere koffie	8
Over waarheid	13
De waarheid, de waarheid en niets dan de waarheid	14
Over vertrouwen	19
Vertrouw nooit een naakte melkboer	20
Over filosofie	25
Jan, Piet, Joris en Corneel, die hebben baarden	26
Over onderhandelen	29
Twee maal een halve sinaasappel maakt een hele sinaasappel. Toch?	30
Over waarde en anders zakendoen	33
Alles van waarde is weerloos	34
Geld - slijk der aarde of smeermiddel?	36
<i>Je veux de l'amour</i>	38
Rupsje Nooitgenoeg moet op dieet	41
Over kinderen	47
Als het goed is voor de kinderen, is het goed voor ons allemaal	48
Over geluk	51
Guus (On)Geluk	52
Over navelstaren	55
Samen sterk	56

Over de staat	59
Met meel in de mond	60
Wat voor overheid willen wij?	63
Over goedgelovigheid	67
De aziñnpisser <i>for President</i>	68
Over tijd	71
Stop de tijd!	72
Over te veel en voldoende	77
Armageddon en het duurzame theezakje	78
Armageddon en de plastic soep	81
Armageddon en <i>Boer zoekt vrouw</i>	84
Armageddon en de worteltjestaart	87
Over macht	91
<i>Breaking news</i> : bestuur FIFA gearresteerd	92
Over werkelijkheid	97
Ik zie, ik zie wat jij niet ziet	98
Over vrijheid van meningsuiting	101
<i>What can I say?</i>	102
Over vriendelijkheid	105
Een vriendelijke middelvinger	106
Verantwoording	110

Over vertrouwen

*“Iemand kan pas tonen dat hij je vertrouwen waard is,
als je hem dat eerst hebt gegeven.”*

Vertrouw nooit een naakte melkboer

“Je kunt tegenwoordig niemand meer vertrouwen” en “vertrouwen is goed, controle is beter”. Zomaar een paar stellingen uit een discussie binnen een groepje ondernemers over vertrouwen. We zijn er die avond niet uitgekomen, de meningen bleven verdeeld. Vertrouwen, wat is dat en wat is de functie ervan?

Naar mijn idee kan er niets gebeuren zonder vertrouwen. Als onderliggend principe is het een onmisbaar smeermiddel, zonder welke de motor vastloopt. Vertrouwen in elkaar, in de toekomst, in gebeurtenissen, in jezelf, in samenwerking. Zonder vertrouwen verstikt alles; wordt er gehandeld vanuit de illusie van controle. Want daar komt wantrouwen in essentie vandaan: vanuit het idee dat alles onder controle gebracht kan en dient te worden.

Tot op zekere hoogte is controle mogelijk en is het ook effectief. Maar als controlezucht doorschiet, is wantrouwen het gevolg, of stilstand, of het einde van creativiteit, of het afschuiven van verantwoordelijkheden. Ook letterlijk zijn de kosten hoog, want allerlei controlesystemen en de bijbehorende repressie kosten organisaties en onze samenleving bakken met geld. En uiteindelijk lost het niets op, omdat het vertrouwensvraagstuk zich verplaatst en je steeds weer op hetzelfde punt uitkomt: wie controleert de controleur? Uiteindelijk zul je toch iets of iemand moeten vertrouwen. Dus kun je het lijntje maar beter kort houden.

Vertrouwen

Vertrouwen wordt wel omschreven als: afgaan op, bouwen op, geloven, betrouwbaar vinden, zich verlaten op. Geloven in de betrouwbaarheid van iets of iemand.

Of uitgebreider gedefinieerd: de bereidheid om je kwetsbaar op te stellen, gebaseerd op de verwachting dat de ander een bepaald juist gedrag zal vertonen dat belangrijk voor je is, zonder dat je de mogelijkheid hebt om toezicht op die ander te houden. Samenvattend: ervan uitgaan dat de ander het goed met je voor heeft.

Aanleiding voor de onderstaande reeks Denkstoffen was de ineenslorting eind 2008 en begin 2009 van het kaartenhuis dat ons financiële systeem heet. Een belangrijke oorzaak daarvoor was een crisis in de woning- en hypotheekmarkt in de VS. Dat echter was op zijn beurt een gevolg van systeemfouten en fundamenteel onjuiste onderliggende principes als hebzucht en onrechtvaardigheid. Later sloeg de crisis over, naar wat men noemde de reële economie - bestaat er dan ook zoiets als de irreële economie? De vraag is of het alleen gaat om een economische crisis of om een morele en ethische crisis? Of beide?

Wat zijn de onderliggende krachten, hoe werken ze en hoe zou dit zich kunnen gaan ontwikkelen? We zijn nu ruim twee jaar verder en inmiddels lijken de scherpe kantjes ervan af. Zou dat zo zijn? Je kunt het dak repareren maar als de fundering van een gebouw rot is, zal het uiteindelijk instorten.

Alles van waarde is weerloos

Schadelijke Octrooien

Eind 2008 was ik samen met een klein gezelschap aanwezig bij een lezing van dr. David E. Martin (PhD). David is een bevolgen mens, ondernemer en als wetenschapper verbonden aan de Universiteit van Virginia in de VS. Hij had in dezelfde week het Europees parlement toegesproken, onder meer over het failliet van het huidige octrooisysteem en de kwalijke gevolgen die dat systeem heeft voor innovaties en de ontwikkeling van duurzaamheid in de breedste zin des woords.

David en zijn mensen hebben bijvoorbeeld vastgesteld dat een groot deel van de in de wereld verleende octrooien zogenaamde *blocking patents* zijn. Kort gezegd betekent dit dat de betreffende uitvindingen en technieken door de houder van het patent – vaak grote ondernemingen – niet gebruikt worden, doch dat dergelijke octrooien slechts ingezet worden om anderen te blokkeren in het gebruik van die technieken. Technieken die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan duurzaamheid en die de gemeenschap veel

Over goedgelovigheid

“Verwerp niets en neem niets zomaar aan.”

vrij naar Marcus Aurelius

De azijnpisser *for President*

Wilde *de Volkskrant* de boel manipuleren en de PvdA een handje helpen toen zij in juni 2010 op basis van gegevens afkomstig van onderzoeksbureau Nyfer berichtte dat de koopkracht van AOW'ers en gepensioneerden daalde bij de VVD, CDA en D66 maar juist op peil bleef bij de PvdA? Of was de krant gewoon een beetje dom en goedgelovig? Het bleek niet waar. Het bureau had rekenfouten gemaakt en *de Volkskrant* moest rectificeren.

Biertje?

Deskundigen en journalisten kunnen niet zonder elkaar. Elke dag moeten de kranten en nieuwsuitzendingen vol en een deskundige die met een sappige of schokkende bewering komt, wordt door het journaal graag op een biertje getrakteerd. Aldus is menig onwaarheid tot waarheid gebombardeerd. En vaak blijft dat onweersproken. Je ziet het wel vaker, ook in verkiezingstijd. Het is belangrijker wie het zegt en hoe het gezegd wordt (de vorm), dan wat er gezegd wordt (de inhoud). Waarom zijn we goedgelovig en wordt, als de bron enige autoriteit lijkt te hebben, alles voor zoete koek geslikt? Verdwijnt het kritisch denkvermogen als sneeuw voor de zon?

Illustratief is het verhaal van Mitch Snyder uit het geweldige boek *Freakonomics* van Levitt en Dubner. Snyder was een deskundige en activist die het opnam voor de daklozen in de VS. Hij beweerde in de jaren tachtig dat er in de VS drie miljoen daklozen waren. Het publiek was verontwaardigd: meer dan een op de honderd Amerikanen dakloos? Schandalig! Het leek wel wat veel, maar ja, als een deskundige het zei dan zou het wel waar zijn. Het probleem van de daklozen stond in één keer prominent op de agenda. Snyder sprak zelfs het Congres toe.

Totdat hij beweerde dat er iedere 45 seconden een dakloze stierf. Toen kwamen de vragen. Dat zou namelijk ongeveer zeventienhonderdduizend sterfgevallen per jaar betekenen, oftewel een derde deel van de gehele jaarlijkse sterfte in de VS. Bovendien zou aldus elk jaar bijna een

Een vriendelijke middelvinger

Onlangs groette een vriendelijke medeweggebruiker me met een opgestoken middelvinger. Omdat ik naar zijn zin niet snel genoeg optrok toen het stoplicht op groen sprong. Nu ben ik al enige jaren geleden gestopt om dergelijke begroetingen op ongepaste wijze te beantwoorden, maar ik blijf me afvragen wat zo'n man bezielt. Waarom of waardoor zijn mensen zo opgefokt dat ze al agressief worden, indien hun reisschema met wel drie seconden wordt vertraagd?

De middelvingergroet staat symbool voor hufterigheid in het debat over normen en waarden, dat de politiek sinds enige jaren in ons land probeert aan te zwengelen. Onze vorige premier Jan Peter Balkenende probeerde het met de brave slogan: "Fatsoen moet je doen". Premier Mark Rutte stelt het iets liberaler, want hij wil – zo meldt hij ons – de hufters en klootzakken in onze samenleving aanpakken. Dat klinkt ferm, maar hoe hij dat wil doen, blijft onduidelijk.

Machines in plaats van mensen

Heeft het zin als een overheid zoiets roept? Of is het de eigen verantwoordelijkheid van burgers om zich normaal en fatsoenlijk ten opzichte van elkaar te gedragen? Zoals ik hiervoor al schreef in de Denkstof "Wat voor overheid willen wij" zal het debat over normen en waarden weinig effect hebben als de overheid zich aan de gepropageerde waarden weinig gelegen laat liggen. Een Kamerlid met een strafrechtelijk verleden van intimidatie en mishandeling kan gewoon blijven zitten. Gevalletje fraude? Geen probleem: u kunt best Kamerlid blijven, want we hebben graag ervaringsdeskundigen in de politiek. Een bureaucratie om dol van te worden. Een prachtig voorbeeld daarvan is de reclame met de paarse krokodil (het betreffende filmpje is snel gevonden als je de woorden "paarse krokodil" googlt).

Ook bedrijven kunnen er wat van. Steeds vaker word je te woord gestaan door medewerkers van een callcenter, die een draaiboek moeten volgen, of erger nog: door computerbandjes met een vrij

Waarom is vertrouwen onmisbaar? Wat is (van) waarde? Is genoeg ooit voldoende? Waarom geloven we wat journalisten beweren? Bestaat de werkelijkheid? Waardoor ontstaat hufterig gedrag?

Niet alles is wat het lijkt

We kunnen de wereld om ons heen voor zoete koek aannemen. Ons onderdompelen in de maalstroom die de waan van de dag is. Oordelend en veroordelend. Maar zoals Einstein al zei: "Je moet altijd, altijd vragen blijven stellen". Kijk met verwondering rond en onderzoek. Ontdek. Weg met die automatische piloot. Op naar "wat is er om de hoek van de straat"- denken!

Want door verandering van perspectief kun je de dingen anders zien of zelfs andere dingen gaan zien. Daar gaat het in dit boek onder meer over. Over de waarde en het effect van bewuster kijken en een open geest. Aan de hand van ontwikkelingen en herkenbare gebeurtenissen die in de wereld gaande zijn (geweest), komt in dit boek naar voren dat niet alles is wat het lijkt, zolang je maar met een open blik naar gebeurtenissen kijkt. Of je nu manager, collega, opvoeder, ondernemer, familie of vriend bent: een "*open mind is a joy for ever*".

sparringpartner
& facilitator
www.ilat.nl

ISBN 978-90-817384-0-8

9 789081 738408 >